

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

ЕСТЕТИКА ДИЗАЙНУ

Методичні вказівки

до вивчення курсу вибіркової дисципліни

«Естетика дизайну»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня

вищої освіти за спеціальністю В2 «Дизайн»

Київ 2026

УДК 111.852:72.012

E87

Укладачі: Г. П. Таран, канд. філос. наук, доцент;
Т. В. Євдокимова, канд. філос. наук, доцент,
М. Я. Турчин, канд. філос. наук, доцент

Рецензент А. А. Гоцалюк, д-р філос. наук, професор

Відповідальний за випуск І. В. Чорноморденко д-р філос. наук,
професор.

*Затверджено на засіданні кафедри філософії, протокол № 11
від 15 квітня 2026 року.*

В авторській редакції.

Естетика дизайну [електронний ресурс]: методичні
рекомендації до вивчення курсу вибіркової дисципліни «Естетика
дизайну» / уклад.: Г. П. Таран та ін. – Київ: КНУБА, 2026. – 13 с.

Містять програмний матеріал до вивчення освітньої
компоненти за вибором.

Призначено для здобувачів для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В2
«Дизайн».

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вивчення естетики дизайну, з акцентом на її філософську основу, є невід'ємною частиною підготовки кваліфікованих архітекторів і дизайнерів. Це дає їм розуміння глибинних принципів, що лежать в основі дизайнерської творчості.

Методичні рекомендації з естетики дизайну покликані дати студентам-дизайнерам уявлення про цю дисципліну, розкрити її сутність та значення естетичного смаку. Використовуючи приклади з історії та практики дизайну та архітектури, автори прагнуть пролити світло як на природу дизайну, так і на природу естетичного судження. Крім того, вони ставлять перед собою завдання пов'язати естетичне судження з практичним розумінням архітектурної творчості та дизайну, що допоможе студентам використовувати естетичні принципи при виконанні курсових та дипломних проєктів. На лекціях, практичних і самостійних заняттях у майбутніх фахівців виховується естетичне відношення до життя й мистецтва, через що у особистості виникає потяг до творчості, через матеріалізацію власного художнього образу.

Вивчення естетики дизайну має велику цінність не лише як теоретичний вступ до цієї дисципліни, але й як форма розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей. Завдяки знанням естетики дизайну студенти вчаться оцінювати існуючі дизайн проєкти через призму краси, функціональності та естетичної цінності. Для кращого розуміння естетики дизайну автори звертаються до історії дизайну та естетичної думки, що дає їм можливість простежити еволюцію естетичних принципів, визначити вплив різних культурних та історичних факторів на формування архітектурних стилів та дизайну, а також зрозуміти зв'язок дизайну з іншими видами мистецтва.

Автори методичних рекомендацій з естетики дизайну сподіваються, що це видання буде корисним як студентам-дизайнерам, так і всім, хто цікавиться філософськими проблемами естетики. Завдяки методичним рекомендаціям здобувачі зможуть отримати знання зі структури курсу естетики дизайну, поглибити розуміння філософських проблем естетики та сформувати власний естетичний смак.

Вивчення курсу «Естетика дизайну» формує теоретичну базу знань і закріплює їх у виконанні творчих самостійних завдань, де використовуються сучасні інструменти та підходи, які знадобляться для реальних проєктів з різноманітними художньо-проєктними технологіями,

що сприяє формуванню сучасної художньо-естетичної культури – в теорії та практиці.

Метою дисципліни є формування у студентів системи знань про форми, категорії, концепції, моделі естетичного освоєння дійсності в дизайні, про роль естетичних смаків та ідеалів у формуванні особистості, здатної для подальшого інтелектуального та духовного зростання.

Програмні результати навчання:

знати:

- поняття, категорії, терміни та визначення у сфері естетики дизайну;
- форми естетичного освоєння дійсності в дизайні;
- структуру естетичної свідомості;
- питання поліфункціональності науки, мистецтва і техніки в об'єктах архітектури та дизайну;

уміти:

- співставляти особливості та історичні різновиди естетичної свідомості в дизайні;
- здійснювати проектні роботи з урахуванням естетичних критеріїв;
- формувати та обґрунтовувати власні естетичні погляди та смаки щодо об'єктів архітектури та дизайну;
- використовувати здобуті знання у професійній сфері та щоденному житті, правильно виокремлювати теоретичні, ціннісні аспекти естетичних знань;
- правильно характеризувати основні естетичні категорії; здійснювати проектні роботи з урахуванням естетичних критеріїв.

Зміст навчальної дисципліни:

Загальне уявлення про естетику дизайну;
визначення основних естетичних категорій.

Статус категорій естетики; поліфункціональність науки, мистецтва і техніки в об'єктах архітектури та дизайну;

моделювання об'єктів дизайну;

естетичні категорії психології дизайну;

естетична свідомість, естетичний ідеал і смак; стилі в дизайну.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

1. Естетика дизайну як галузь знань. Дизайн і образотворче мистецтво як об'єкти естетичного аналізу
2. Історичний контекст формування.
3. Види дизайну та застосування у практичній діяльності.
4. Персоналії галузі - крізь призму естетичних стилів.
5. Перспективи розвитку галузі - Вектори і перспективи розвитку сучасного дизайну: тенденції та міжгалузеві зв'язки?

Теми семінарських занять

№ пор.	Назва теми	Кількість годин
1	Естетика дизайну як галузь знань	2
2	Історичний контекст формування	2
3	Види дизайну та застосування у практичній діяльності.	2
4	Персоналії галузі крізь призму естетичних стилів	2
5.	Перспективи та розвиток галузі	2
Разом		10

Самостійна робота

№ пор.	Назва теми	Кількість годин
1	Опанування лекційного матеріалу	5
2	Підготовка до практичних занять та індивідуальної роботи під керівництвом викладача	5
3	Виконання індивідуального завдання	6
4	Робота з літературою та електронними носіями	5
	Усього годин	21

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Загальними **етапами** щодо виконання індивідуальної роботи є:

- вибір, затвердження (погодження з викладачем) та обґрунтування теми;
- складання плану;
- вивчення літератури, інтернет-ресурсів з проблеми;
- текстове оформлення;
- оформлення графічної роботи у визначеній техніці;
- захист індивідуальної роботи у форматі ревью.

•

Структурно індивідуальна робота містить:

- титульну сторінку із зазначенням теми, прізвища студента та викладача
- план, який включає: вступ; основну частину; висновки;
- список використаної літератури;
- графічну роботу, як продовження та ілюстрацію теоретичної частини.

Тема індивідуальної роботи має бути у контексті навчальної дисципліни та не повторюватись у межах групи.

Естетика дизайну середовища чи об'єкта.

Вам потрібно обрати об'єкт дослідження (дизайнерський простір або рішення) та описати його за алгоритмом.

Назва об'єкта, місце розташування, функціональне призначення, історичний контекст створення об'єкту, інформація про автора (дизайнера) та основній частині описати її естетичну складову та основну ідею. проаналізувати на скільки вдало або ні створений об'єкт виконує естетичну функцію у просторі, на скільки філософська задумка була реалізована.

Вимоги до оформлення роботи: Презентація до 15 слайдів. 1 слайд титульна сторінка за стандартом КНУБА (Кафедра філософії, перевірила: доц. канд. філос. наук Таран Ганна Павлівна).

Останній слайд – Список використаних джерел оформлений відповідно до вимог.

Наповненість основної частини роботи з використанням тексту та

зображень (ілюстрацій) має бути читабельними шрифтами. Наповненість слайду до 50-70 %.

Алгоритм вибору теми:

1. Студент використовує за основу тему своєї бакалаврської дипломної роботи.
2. В індивідуальній роботі студент пропонує архітектурні засоби, які покликані підвищити естетичну цінність бакалаврської роботи.
3. На основі проведених досліджень потрібно створити презентацію та представити на захист у форматі ревью.

Захист індивідуальної роботи відбувається у форматі «ревью», яке складається із презентації теоретичної частини та демонстрації графічної візуалізації.

Методи контролю та оцінювання знань здобувачів

Основні форми участі студентів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується студентами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування або відпрацювання у разі пропусків, усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

Під час оцінювання рівня знань студента аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з

проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються студенту за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Підсумковий контроль здійснюється на останньому практичному занятті з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів, але не є середнім арифметичним.

Поточний контроль здійснюється під час лекцій. Модульний контроль здійснюється під час практичних занять під контролем викладача відповідно до планових модульних контролів, передбачених робочою програмою.

Форма модульного контролю – захист індивідуальної роботи та контрольні тести.

Семестровий контроль – залік.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання			
ЗМ 1	ЗМ 2	РГР	Сума
20	20	60	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання представлені на сайті КНУБА, у ПОЛОЖЕННІ ПРО КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ в Київському національному університеті будівництва і архітектури, ознайомитись з якими можна за посиланням: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2015/09/Положення-про-критерії-оцінювання-знань-здобувачів.pdf>.

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

- Комп'ютер з програмним забезпеченням для проведення лекційних та виконання практичних робіт: Microsoft PowerPoint – візуалізація даних.
- Мультимедійний проектор.
- Маркерна дошка.
- Мобільний екран.

Політика курсу («правила гри»)

- Курс передбачає як індивідуальну роботу зі студентом, так і роботу в групі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату він отримує за завдання 0 балів.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання екзамену.

Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання екзамену, а також виконати індивідуальне завдання, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

За об'єктивних причин (хвороба, відрядження, конкурс тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Список літератури

Підручники:

1. Рижова І.С. Філософія дизайну: теоретико-методологічні засади. – Запоріжжя ЗНТУ, 2006. – 540 с.
2. Естетика : підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Оніщенко ; за ред. Л. Т. Левчук. – 4-те вид., переробл. та доповн. – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 520 с.
3. Слівінська А.Ф. Філософія мистецтва навчально-методичний комплекс дисципліни. – Київ : КНУКіМ, 2018. – 200 с.
4. Основи біодизайну: навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. Є. Михайленко, О. В. Кащенко. – Київ : Каравела, 2011. – 224 с.
5. Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / О. О. Сафронова. – Київ : КНУТД, 2019. – 208 с.
6. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища: навч. посіб. С. П. Мигаль, І. А. Дида, Т. Є. Казанцева. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. – 225 с.
7. Дизайн: словник-довідник / за ред.. Яковлева М.І.; упоряд. Іванченко Ю. О. та ін. – Київ: Фенікс, 2010. – 384 с.
8. Прищенко С. Дизайн і реклама: ілюстрований глосарій (основні терміни та поняття). 2-ге вид., випр. і доповн.– Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. – 208 с.
9. Даниленко В. Основи дизайну: навч. посіб. / – Київ : Інститут змісту і методів навчання; 1996. –124 с.

10. Яковлєв М.І. Композиція + геометрія. – Київ: Каравела, 2007. – 243 с.

11. Естетика: навч. посібн. / М. П. Колесніков, О. В. Колеснікова, В. О. Лозовой та ін. – Київ : Юрінком Інтер, 2005. – 208 с.

12. Книга "Краса" автори С. Загмайстер і Дж. Волш. Електронна версія книги ArtHuss 2020 288 с. <https://www.arthuss.com.ua/shop/krasa>

Інформаційні ресурси:

<http://library.knuba.edu.ua/>

<http://www.wikipedia.org>,

<http://www.mon.gov.ua/>,

<http://platonanet.org.ua>

Навчально-методичне видання

ЕСТЕТИКА ДИЗАЙНУ

Методичні вказівки
до вивчення курсу вибіркової дисципліни
«Естетика дизайну»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти за спеціальністю В2 «Дизайн»

Укладачі: **ТАРАН** Ганна Павлівна,
ЄВДОКИМОВА Тетяна В'ячеславівна,
ТУРЧИН Марина Яремівна

Комп'ютерне верстання *А. П. Селівестрової*

Ум. друк. арк. 0,70. Обл.-вид. арк. 0,75
Електронний документ. Вид № 88/V-26.

Виконавець і виготовлювач

Київський національний університет будівництва і архітектури
Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002